

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articollii nepublicați nu se înapoiază

INSERȚIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori
30 fl. rëndul cu litere garmond.

Reacțiunea.

Comitetul municipal al comitatului Treiscaunelor în sesiunea sa din toamna această a luat cu voturi unanime un concludus menit a promova tendențele de magiarizare, în contra cărora de mult nu se mai opune nici un factor normativ din statul nostru.

Concludusul acesta s'a luat cu voturi unanime, așa ne spun ziarele din capitala țerei, cari salută cu estas acel concludus al Secuilor, și din acel incident fac din nou asalt asupra guvernului actual, care în formă nu este așa de șovinist ca cel al lui Bánffy, în esență însă cu nimica nu este inferior aceluia.

Tot cu ocazia acestei ziarele din capitală se aruncă cu vehemență asupra noastră, asupra naționalităților, pe cari ne înjură cu gura plină, și ne aruncă în față toate invectivele, de cari altcum dicționarul unguresc este foarte bogat.

Nu ne miră nici atacurile în contra actualului ministru-president, care în formă este mai urban decât antecesorul său, nici atacurile în contra naționalităților, cari de 30 de ani sunt la ordinea zilei și se variază când mai moderat, când mai vehement, dar se țin lanț în viața publică din statul nostru.

De astădată ne vom ocupa cu concludusul comitetului municipal al comitatului Treiscaune, care cum am accentuat, este în consonanță cu curentul de magiarizare, și acest curent tocmai în zilele noastre este în fierbere.

Secuii din Treiscaune au luat concludusul de a interveni la parlamentul țării în scopul de a schimba legea de naționalități votată la 1868 și să o schimbe în acea direcțiune, ca limba magiară să fie decretată limba oficială în toate afacerile publice de stat.

Este această vorbă limpede, pe care toți o înțelegem; întrăgă viața de stat să fie pur ungurească în comună, în cercurile pretoriale, în comitat, la justiție în toate forurile, ca cetățenii nemagiari să nu mai aibă nici puținele favoruri, cari sporadice le mai aveau ici-colea prin unele comune.

Concludusul acesta se va trimite tuturor comitatelor din patrie, ca ele prin votul lor să spriginască această mișcare, și ôre-cum să facă presiune asupra parlamentului, ca el să modifice legea dela 1868.

Lucrarea această are pentru sine o parte bună, ea scote la ivelă inima deschisă a Secuilor.

De ani 30 există o lege pentru naționalități, și — vorba veche a domnului Babeș — ea a fost o minciună.

De ani 30 nici un guvern nu s'a gândit cum să execute această lege liberă, ci fie-care s'a cugetat cum să eludeze dispozițiunile legii, cari erau favorabile nouă Românilor.

Tendența a fost generală, și ea este și azi forța guvernului domnului Széll, și a tuturor direcțiilor din statul nostru.

Numai eri am cetit despre o decisiune a tablei regesci din Ōluș, care a aprobat o decisiune a judecătorei de aici din Sibiu în ce privește folosirea exclusivă a limbei magiare la cărțile funduare de aici din Sibiu.

Decisiunea judecătoreiului lovesce direct în legea de naționalități, de aceea ea a fost aprobată de curie.

Ne aducem aminte cum la anul 1876 când mai întâi s'a denegat la tribunalul din Sibiu primirea esibitelor în limba română, interpelat ministrul în parlament despre nerespectarea legii, între aplausele parlamentului a declarat, că ținuta tribunalului e în contra legii, va lua însă măsuri, ca legea să respecte ținuta tribunalului.

Un asemenea răspuns cinic, un asemenea afront legii sancționate, în alte state constituționale ar fi măturat pentru totdeauna pe ministrul de justiție cu toți colegii lui. Parlamentul Ungariei a întâmpinat cu ovațiuni enunțările ministrului.

Legea de naționalități deci dela aducerea sa a fost — vorba domnului Babeș — minciună.

Și ca minciuna să fie și mai plastică, în timpul din urmă toate dispozițiunile nouă naționalităților favorabile s'au mortificat prin interpretarea § 1 din această lege, pe baza căreia interzicerea s'a disolvat comitetul național al nostru, și nu se mai permit întruniri publice spre a da expresiune ținutei noastre politice.

Așa în cele interne, așa aici la noi acasă.

Legea de naționalități, care dă drept limbei române și în justiție și în administrație, a fost desconsiderată, a fost huiduită, ea însă era bună de paradă.

Și s'a și făcut multă paradă cu ea.

De câte-ori voiau ômenii să arunce năsip în ochii străinătății, în ochii Europei, veniau cu legea de naționalități, și demonstau lumii, că lege mai liberală nu este în Europa.

Acastă ținută falsă, această paradă voiesce comitatul secuiesc să o delature, să nu mai potă parada în fața Europei nimenea cu constituționalismul, cu liberalismul din Ungaria.

Legea de naționalități în aplicare este o minciună, și sistăm deci stadiul cu minciuna, să codificăm adevărul real.

Dacă această este tendența votului adus de către Secuii din comitatul Treiscaunelor, atunci noi îi felicităm pentru acel vot.

Nu credem însă, că parlamentul va accepta terenul propus de Secuii cei prosti.

De dragul Secuilor politici unguri nu vor lăsa din mână o armă, care atâtea servicii li-a făcut în străinătate.

Discursul dlui P. Cosma

rostit în legătură cu interpelația făcută în congres în chestiunea rentei școlilor din Brașov.

În primăvara anului 1898 ca din senin ne-a surprins o cestiune foarte ponderosă și tot-odată în situațiunea de atunci foarte delicată, care, precum era pusă la cale, dacă organele noastre superioare bisericesti nu erau la înălțimea chemării lor și nu observau cursa, ce ni-se pune, putea aduce gimnasiul nostru din Brașov în cel mai mare pericol.

Din partea guvernului de atunci adevărat s'a sulevat cestiunea ajutorului, cel primeau școlile noastre din Brașov începând din anul 1861 neîntrerupt în sume la început mai mici, dar în timpul din urmă în suma de

38,500 lei dela statul României în puterea unei legi drept desdăunare pentru pierderea bunurilor și altor emolumente, ce a avut unul din proprietarii acelor școle, biserica Sfântului Nicolae din Brașov, cu vechime în România, cari însă în urma vicisitudinilor timpurilor se perduseră devenind o parte din ele proprietatea statului.

Cu provocare la ordinul ministerial Nr. 559 din 1845 și la § 72 al articolului de lege XXX din 1883, ministrul de culte și instrucțiune publică prin ordinul său din 18 Aprilie 1898 a declarat ajutorul acesta de o subvențiune provenită dela stat străin, oprită prin amintita lege, învinuind biserica S-tului Nicolae, că: prin primirea acelei subvențiuni pe ascuns a pus sub influința materială a unui stat străin mai multe institute de învățământ din patrie, și cu o asemenea influință a stat ani de zile fără scirea guvernului reg. ung. ceea ce îndreptățește pe guvern, ca față de școlile din cestiune să aplice cea mai strictă pedepsă cuprinsă în art. de lege XXX din 1883 adică închiderea lor.

Guvernul însă înainte de a face pașii de lipsă pentru executarea acestei dispozițiuni voind a da școlilor centrale din Brașov posibilitatea spre mai departe subsistență interzicând prin consistor Eforiei din Brașov facultatea de a primi sub ori-ce nume și sub și ori-ce titlu ajutor dela guvern sau dela domnitor străin, o provacă să suplice la statul nostru pentru ajutor pe sama școlilor.

Acest ordin s'a publicat prin ziare, prin parlamente și s'a tipărit în broșură, care o am în mână, prin urmare nu mai formeză un lucru de natură discretă, la care nu ne-am puté provoca.

Dacă lucrul ar fi fost așa, precum se prezentă în acest act, guvernul nostru în adevăr ar fi avut drept să procedă cu totă rigorea legii contra școlile noastre din Brașov, ear' școlile avisate la acel ajutor dela biserica S-tului Nicolae ar fi devenit necesitate sau să se desființeze, sau să cêră și să primăscă subvențiunea promisă dela stat și să tragă consecuențele provăzute în lege și atunci pierderea caracterului confesional și național al lor era numai cestiune de timp.

Spre norocire însă lucrul n'a stat așa. Pentru-că ajutorul cel primeau școlile noastre din Brașov n'a fost de natura unei subvențiuni dela guvern sau dela domnitor străin, ci a fost o desdăunare din partea statului România pentru bunurile și alte emolumente, ce le avuse în România biserica S-tului Nicolae în timpuri vechi, o desdăunare — rentă anuală stabilită și votată cu totă publicitatea în legislațiunea României și introdusă în buget, o rentă pentru care statul României nu și-a susținut și nici când n'a exercitat nici un drept față cu biserica S-tului Nicolae și nici o influință în școlile susținute de aceea.

Conșcî de dreptul său biserica S-tului Nicolae când a răspuns la ordinul ministerial a zis, că se supune poruncei guvernului și de-oacmdata nu va cere și nu va primi ajutorul din cestiune din România, declară însă că acela nu se pôte cualifica de o subvențiune provenită dela guvern sau domnitor străin, interzisă prin ordinul ministerial Nr. 559 din 1875 și prin art. de lege XXX §. 72 din 1883, ci este o desdăunare din partea statului pentru venitele ce le-ar trage acea biserica din bunurile și alte drepturi avute în România, la cari însă nu renunță și nu va renunța nici-odată, și dacă nu se va limpezi cestiunea pe cale diplomatică în timpul cel mai scurt posibil, biserica și-le

va validată chiar și pe calea legii contra statului România, și speră, că din partea guvernului nostru va întâmpina tot sprijinul, pentru care-l și rîgă.

Guvernul nostru a și emis o anchetă la Brașov, care în archiva bisericei S-tului Nicolae a studiat toate chrisóvele privitoare la originea acelei rente și din raportul aceleia guvernul nostru convingându-se de adevărul celor afirmate de biserica S-tului Nicolae, a abandonat ideea aplicării § lui 72 din art. de lege XXX din 1883 și a primit pertractările diplomatice cu România pentru desdăunare.

Dar' acele pertractări trăgându-se prea mult, iar biserica S-tului Nicolae temându-se, că până când pe acea cale și va vedea validat dreptul său i vor seca toate mijlocele de a susține școlile, în toamna anului 1898 a intentat procesul, în tin vedere, pretinzând dela statul României deplină desdăunare prin achitarea unui capital, care ar asigura pentru totdeauna o rentă corespunzătoare venitului ce ar aduce bunurile și emolumentele pierdute.

Acest proces a genat pe ambele guverne, dar' mai vîrtos pe guvernul nostru, care voia ca însuși să esopereze desdăunarea.

Trec peste valurile, cari le-a provocat această cestiune în opiniunea publică și în parlamentele ambelor state, valuri cunoscute membrilor luminați ai acestui congres, și vin a constata numai rezultatul.

Este fapt, că România prin o lege adusă în Ianuarie a. c. a romântentat pe biserica S-tului Nicolae, răspunzând odată pentru totdeauna un capital care fructificat cu 4% dă anual o rentă de 38,500 lei, adică un capital de 962,500 lei, plătind tot-odată și renta neridicată pe anii 1897—1899, iar biserica S-tului Nicolae a revocat procesul.

Până aci rezultatul obținut este multumitor și atât biserica S-tului Nicolae cât și autoritățile ei superioare bisericesti datoresc multumită guvernului nostru pentru valorosul său sprijin.

Modul însă, cum se administrează capitalul primit dela România, după convingerea mea, fără nici o necesitate, înțegnesce dreptul autonom, garantat prin lege al bisericei noastre.

Se zice adică, că stipulațiunea între guvernul român și al nostru s'ar fi încheiat astfel, ca acel capital să se depună în Budapesta la cassa centrală a ministeriului, în scopul: ca să se administreze prin ministrul nostru de culte și instrucțiune publică, având a se transpune totdeauna interesele lui la biserica S-tului Nicolae din Brașov, pentru susținerea gimnasiului superior și a școlei reale inferioare gr.-or. rom. din Brașov, și fapt este, că acolo e astăzi depus capitalul, și interesele lui de acolo s'au transpus deja de 4 ani la comitetul parochial dela Stul Nicolae în scopul indicat.

Se zice mai departe, că ministrul de culte și instrucțiune publică consideră acel capital de o fundațiune.

Se zice în fine, că biserica S-tului Nicolae și-a dat învoirea la toate acestea, făcându-și firesce rezervele sale, ca numai până atunci să se pôte administra capitalul la ministrul de culte și instrucțiune publică, până când interesele lui fără nici o împedecare i-se vor transpune prompt pentru susținerea gimnasiului sup. și a școlei reale cu caracterul lor confesional și național de astăzi, — în momentul însă când din ori-ce motiv această n'ar fi posibil, ea și susține dreptul a dispune liber de capital și de venitele lui ca proprietarul absolut al aceluia.

Se zice, în fine, că biserica S-tului Nicolae are să dea în fiă-care an socoteli do-

cumentate ministrului despre folosirea rentei sale în scopul indicat.

Eu unul, carele în periodul prim al luptei purtate în această cestiune gravă, până când s'a limpedit natura rentei, am lucrat împreună cu reșosatul metropolit Miron, și care cunosc tot ce s'au petrecut în acel period în această afacere, nu fac imputări nici bisericii S-tului Nicolae nici nimănui pentru modul cum s'a complanat această afacere, pentru-că știu apăsătoare situația grea în care se aflau toți factorii cari au conlucrat la deslegarea acelei grele probleme.

Nu pot trece însă nici eu, și cred că nu pot trece nici reprezentanța bisericii noastre autonome la ordinea zilei peste primul cas, prin care ni-se atacă constituția noastră bisericească, autonomia noastră, pentru-că dacă am trecut peste cazul prim vor urma și altele și ne vom pomeni, că autonomia noastră înarticulată în lege și sancționată de Maj. Sa este numai pe hârtie.

Este desconsiderată autonomia noastră prin aceea, că averea unei parochii, cu abateri dela dispozițiile pozitive ale statutului organic se administrează la guvern, pe când după intrarea în vigoare a statutului organic chiar și acele fonduri și fundațiuni, cari se aflau în administrațiunea guvernului, și-a ținut de a sa datorință guvernul de atunci a le transpune în administrarea respectivelor organe bisericești.

Este vătămă autonomia bisericii noastre și prin aceea, că s'a creat fundațiunea din averea unei parochii, de factori necompetenți.

Indată ce am aflat despre acestea, la primul sinod întrunit după complanarea în felul acesta al cestiunei rentei, la sinodul archidieceșan din anul acesta am făcut următoarea interpelațiune:

1. Are I. P. S. Sa și Ven. Cons. arch. cunoscință, că diferendul ivit între biserica Sf. Nicolae și înaltul guvern din cauza rentei sale, s'ar fi complanat prin o învoială între guvernul nostru și guvernul român?

2. Este adevărat, că guvernul român achită definitiv acea datoriă cu suma de 962.500 lei, precum și suma de 115.500 lei rentă neridicată pe cei trei ani din urmă?

3. Este adevărat, că acest capital nu se predă proprietarului, ci se depune la cassa centrală a statului în Budapesta, de unde se administrează interesele prin ministrul de culte.

4. A consimțit biserica Sf. Nicolae cu această învoială?

Președintele I. P. S. Sa într-o ședință următoare declară, că n'are cunoscință exactă despre rezolvirea finală, nici despre modul cum s'ar fi rezolvit acea afacere. Atâta însă știe, că cele două guverne, conduse de bune intențiuni, au pertractat rezolvarea acelei cauze pe calea bunei înțelegeri.

În legătură cu aceste am propus, ca atât interpelarea, cât și răspunsul să se predea comisiunii organizatoare spre studiere și referare încă în sesiunea prezentă.

Ear' sinodul a luat următorul conclud: „Pentru a pute pertracta în merit propunerea făcută, este de lipsă, ca sinodul să fie pus în deplină cunoscință de cauză, drept aceea se însărcinează Consistoriul archidieceșan a veni la sesiunea sinodală viitoare cu un raport special, în care să se arete mersul și finalizarea afacerii, referitoare la diferendul ce se ivise între înaltul minister r. ung. de culte și instrucțiune publică și între biserica Sf. Nicolae din Brașov pentru ridicarea rentei sale anuale de lei 38.500, — având a prezenta de-odată și toate actele din cestiune“.

Acum înse fiind întrunită reprezentanța metropoliei, reprezentanța întregii biserici din statul nostru, și fiind cestiunea principială pentru înțrăgă biserica, 'mi țin de datorință a aduce cestiunea și aici, pentru-ca congresul să aibă ocaziune a cunoaște cauza și a lua măsurile ce le va afla necesare pentru salvarea autonomiei bisericii noastre.

Din aceste motive 'mi iau voia a prezenta următoarea interpelațiune: (S'a publicat în numărul de Joi. — Nota Red.)

Congresul.

Ședința V.

(Joi, 5/18 Octobrie)

Ședința se deschide la orele 10 a. m. sub prezidiul ordinar.

Protocolul anterior după citire se autentice. Deputatul Dr. Gavril Cosma cere concediu și pe restul sesiunii. I-se acordă. La ordinea zilei comisia organizatoare. Referentul P. Cosma cetesce raportul amănunțit al consistoriului metropolitan cu privire la înființarea celor două, eventual trei episcopii nou.

După citirea acestui raport, pe care îl vom publica în numărul proxim, dl Cosma espune pe baza concluzelor congresuale genesa amănunțită a afacerii, cetesce concluzele mai meritorice câte s'au luat începând dela 1868 până azi și la urmă motivează mai pe larg propunerea comisiunii, care se prezintă astfel:

Congresul decide înființarea a trei eparchii nou pe teritoriul metropoliei, și anume: una cu reședința în Timișoara, alta cu reședința în Oradea și a treia cu reședința în Cluj.

În acest scop însărcinează pe consistoriul metropolitan, ca să elaboreze un plan exact și detaliat asupra modului și tuturor condițiilor de realizare practică a acelor eparchii, arătându-ne mijlocele și garanțiile de înființare și susținere a lor, și să-l subțernă proximului congres.

Deputatul Mihail Cirlea arată, că înființarea de eparchii ar reclama o schimbare mare în organismul nostru bisericesc. Între împregiurări favorabile înmulțirea eparchiilor și chiar a consistoriilor ar fi un mare bine, ar însemna crearea de foculare culturale nou. Dar' bine să ne însemnăm, că în fruntea eparchiilor ajung și oameni cari nu întrunesc simpatia obștei și astfel ne putem îngreuna și poziția proprie. Propune amânarea chestiei pe alte timpuri mai oportune.

V. Babeș. E convins, că putem decide în merit fără modificarea statutului. Legislațiunea statului nu se amestecă în organizarea internă a unei biserici. Avem exemple de această.

Ca unul, care de mult se ocupă cu istoria e competent a accentua, că din sinul bisericii au purces totdeauna tendințele de organizare.

Noi, biserica, avem să ne îngrijim de crearea instituțiilor pentru progresul general. Consistoriul din Arad s-a urzit prin congresul dela Timișoara dela 1791, prin un memoriu de gravamine ale bisericii ortodoxe din țară. — La 1795 a și fost înființat. Noi putem și azi să înființăm, mai ales dacă nu vom cere bani dela stat. Dar statul are mare interes chiar să ne ajute, căci numai noi, biserica, îi putem face servicii de creștere morală a cetățenilor. La despărțirea de Sârbi ni-au și promis, atât Forgács cât și Schmerling, ajutoare bănești, numai să ne organizăm.

Nicăiri nu-'s așa mari în totă lumea eparchiile, ca la noi. Toate șapte eparchiile sârbești nu-'s cât archidieceșana noastră. Dieșana dela Buda are 13.000 de credincioși în 11 comitate. În România sunt mărișore eparchiile, dar acolo nici pe departe nu au episcopii acel lucru, ca la noi și au și archierei titulari ajutoari. Împrejurările sunt grele și ne trebuie generali, pe cari îi putem căpăta. Șaguna în testamentul său de aceea a lăsat fondul nouelor eparchii, ca să le înființăm. Având bazele trebuie să continuăm edificiul. Mijlocele vor veni. Archidieceșana se susținea în un timp cu 4000 fl. bani rei, și eată cum ne-am dezvoltat. Virtuțile înaltă biserica, nu numai banii. Prin bani s'au prăbușit odinioară cele mai tari instituțiuni. Se nu ne legăm absolut numai de materie. Noi trebuie și putem face episcopii nou și nu-i lipsă să schimbăm statutul organic. Lăsăm nrul deputaților congresuali tot 90. Dela valoarea omienilor atărnă corporațiunea, nu dela numărul lor. Consistoriile sunt organe administrative și după ce le-am făcut le notificăm în toate părțile, ca și înființarea unui protopopiat. Și apoi poporul pretinde această și dorința lui trebuie împlinită, ca să nu rămănem fără el, neglijându-l, căci fără el n'avem nici o valoare. Oamenii să fim și putem totul esopera, căci e în interesul nostru și și al statului. Solidari să fim. Deci să decretăm înființarea și să începem lucrul pe totă linia. Prin luptă vom progresa, ne vom întări.

Propune acceptarea propunerii consistoriului metropolitan, căci asupra necesității nu încape nici o îndoială. Chiar și numai eventuale consistorii pot face mult. Consistoriul din Oradea-mare a susținut spiritul românesc al Bihariei, chiar când era sub episcopia catolică, străină. Să vrem și vom putea. Spirit, avânt să avem, mijlocele vor incurge.

Budințan accentuează imensa importanță a afacerii. Motivarea unui antevorbitor schimbă firul istoric al afacerii și duce ad acta înțrăgă cestiunea, care a preocupat dela Marele Andrei pe toți omienii nostri de valoare, constatând aceea necesitatea dezvoltării noastre. E de părerea că nimic n'avem să schimbăm. Abandonând afacerea decretării de înființare a eparchiilor am desavua pe toți bărbații nostri, cari au întemeiat metropolia. Cere să nu ne abatem dela ideea eparchiilor nou.

Cavalerul Pușcariu: Șaguna a făcut fortăreța statului, dar tot el a pus și baza înființării eparchiilor nou; deci el ni-a dat să înțelegem că putem face eparchii nou fără prăbușirea fortăreței. Să facem la timp oportun vrem toți, dar să dăm înainte, să nu stăm cu mâna 'n sin, să mergem înainte cu chestia și să pregătim totul, ca eventuale împrejurări favorabile să ne afle pregătiți de realizarea ideei.

Dr. Farcaș cere, că a III eparchie să nu fie la Cluj, ci cu reședința în Dej. Motivează propunerea cu împrejurarea, că Dejul e centrul protopopiatelor, din cari se contemplă înființarea eparchiei nou pe teritoriul archidieceșei. Acolo suntem mai espui. Afară de aceea la 6—7 klm. de Dej, la Vad, a mai fost episcopie în timpurile antice. Nu-i lipsă să centralisăm și noi ale nostre instituțiuni acolo, căci noi purcedem din motive morale; și lucrăm în favorul poporului, care are lipsă de un centru ortodox în acele părți.

Almășan apără ideea de-a fi Clujul centrul eparchiei, căci acela e un centru de cultură, în jurul căruia se grupază și alte confesiuni și dela un astfel de centru putem și noi profita mult, fără să perdem din interesele confesionale.

Dr. Oncu scote la ivelă, că pentru înființarea de consistorii nou este indispensabilă aprobarea mai înaltă.

Referentul Cosma combate pe dl Cirlea, arătând, că eventuala înființare n'are să fie azi, deci n'are să se temă de ceea-ce a accentuat. §. 142 din statut cuprinde și consistoriul din Oradea, și astfel și cele înființându-se vor trebui înarticulate. Cu privire la reședințe, ție că aceea se pot asigura ulterior.

Escelența Sa metropolitul arată, că multe cestiuni importante, desbătute în congres, s'au finalizat, numai înființarea episcopiiilor nou e și azi actuală, neisprăvită. Dovadă, că e grea. Cu toate acestea nu-i permis s'o îngropăm, ci trebuie să facem un pas înainte, fără a avea temere de nesucces. Pe câtă vreme vom avea ținuta corectă de până acum să sperăm și să fim convinși, că vom avea și spriginul celor competenți, cari vor vedea, că dezvoltarea noastră e în interesul nu numai al bisericii, ci și al țării. Trecând la votare, deputatul Cirlea își retrace propunerea și Congresul primesce propunerea comisiunii. Aceași comisiune prin referentul Dr. N. Oncu referă asupra proiectului pentru un nou regulament de procedură judecătorească în cauze matrimoniale, necesitat prin legile politice-bisericesci. — Propune primirea Regulamentului și aplicarea provisorie a lui cu revocarea regulamentului vechiu din 1878.

I. Preda afirmă, că regulamentul proiectat îngreunază desfacerea căsătoriei, nu o ușurează, întru cât lăgă modul de motivarea desfacerei de multe forme anticuate. Propune remiterea lui la congres spre a se compune un alt proiect mai sumar și mai scurt.

Deputatul N. Cristea se alătură la propunerea lui Preda, și cere să se ștergă speșele și ori-ce taxe.

Archimandritul Dr. Pușcariu apără proiectul, arătând că biserica la cas de lipsă trebuie să se estindă la adunarea de dovești și în mod independent de faptele forului civil. Biserica trebuie să fie condusă și de motive canonice, căci pot fi casuri, că motivele forurilor civile nu-s acceptabile de biserica.

Ignatie I. Pap arată că proiectul nou este în mare parte o copie a celui vechiu, cu ôrecari omisiuni e compus după procedura

sumară. Dacă n'o fi perfect proiectul, totuși e recomandată aplicarea lui, căci adă obvin casuri multe de divorț și avem necesitate a sta pe baze regulamentate, ca să se știe orientă și părțile și forul judecătoreș; ér la 5—6 ani se pot face schimbările necesare, reclamate de experiențele făcute.

Pavel Rotariu nu vede rezolvită întrebarea timbrării actelor dela proces și susține și taxele forurilor bisericesci; arată, că congresul s'a grăbit odată cu ștergerea nemotivată a taxelor dela cununii, deci să nu mai cadă din nou în asemenea greșeli.

Advocatul Damian spune, că nu poate congresul elibera actele procesuale de speșele pentru timbre, ci pentru această trebuie să se cêră scutire dela ministrul de finanțe, deci §. 54 nu poate fi votat.

Contra propunătorul Preda indică, că avem Regulament vechiu și acela rămăne în vigoare până se va face un proiect bun. Mai bine să se primescă mai târziu ceva bun, decât acuma ceva rău.

Referentul Dr. Oncu susține propunerea comisiunii. Timbre nu se cer, căci aceste procese privesc numai viața internă a bisericii noastre, care nu cere timbre nici în alte afaceri.

Trecând la votare, contrapropunerile cad și se primesce proiectul, aplicându-se în mod provisor.

Ședința proximă se anunță pe 4. p. m.

Ședința VI.

(Joi după amiază).

Notariul Russu Șirianul cetesce protocolul anterior, și stilisarea lui definitivă se concrede biroului. Urmază continuarea raportului comisiunii organizatoare. Referentul archimandritul Aug. Hamsea espune dispozițiile luate de eparchiile singuratic pe privire la îmbunătățirea dotațiunii ppopilor tractuali. Se ia spre știre de congres salarisarea acelor cu 400, 600 și 1000 cor. anual, conform referințelor locale. Astfel se constată, că s'a făcut ceva întru executarea concludului congresual Nr. 85 din 1895.

Cu privire la întregirea dotațiunilor parochiale cu mijloce bănești din vistieria statului, referentul espune întreg modul de procedere a dieceselor pentru executarea concludului congresului estraordinar Nr. 14/899. Fazele acestei afaceri sunt cunoscute cetitorilor nostri; de aceea trecem peste ele, fără a le mai indica aici. Congresul ia la cunoscință stadiul actual al afacerii în sensul dorinței congresului ultim, așteptând, ca la timpul seu să se notifice finalizarea ei.

Cu aceste ședința de după prânș se încheie.

Ședința VII.

(Vineri 19 Octobrie n.)

Prezenți și d-nii Alexandru și Zeno Mocsonyi, cari în urma unor răceli n'au putut participa la ședințele anterioare.

Întrând în ordinea zilei Escelența Sa metropolitul răspunde la interpelarea dlui P. Cosma astfel:

Mărit congres! Deși după vederile mele, cauza așa numitei rente a bisericii Sf. Nicolae din Brașov, în care am fost interelat din partea dlui deputat Parteniu Cosma, în stadiul ei actual încă n'ar fi de competența congresului, ci a sinodului archidieceșan: totuși din considerare la însemnătatea ei cea mare, cum și din stima cătră măritul congres, pe cât ajung informațiunile mele îmi iau voe a da următorul răspuns:

Precum se știe, biserica Sf. Nicolae din Brașov încă din timpuri mai vechi primia dela statul român o rentă anuală de de 38.500 lei, ca despăgubire pentru unele proprietăți ocupate de acel stat, pe care rentă a întrebuințat-o la susținerea școlilor noastre din Brașov până la 1897, când s'a sistat primirea ei, atât din partea guvernului nostru reg. ungar, cât și din partea guvernului român.

În urma acelei sistări biserica Sf. Nicolae a intentat proces statului român, în decursul căruia inițiindu-se pertractări diplomatice între ambele guverne, cauza s'a complanată astfel:

Ca statul român să despăgubescă cu un capital de 962500 lei plătil într-o rentă perpetuă cu 4%, care să se depună spre păstrare la cassa statului nostru din Budapesta, de unde apoi biserica să-și primescă interesele de 38,500 lei, pe calea ministeriu-

lui r. ung. de culte și instrucțiune publică având despre întreținerea lor a da aceluiași ministeriu socotită pe calea consistoriului.

După-această complanare a fost acceptată și de biserica Sf. Nicolae, guvernul român a și depus la cassa centrală din Budapesta renta perpetuă de 962.500 lei, ale cărei interese de 4% s'au și plătit bisericii pe toți anii dela 1897 încôce.

Prin asemenea regulare a acestei afaceri momentose și delicate a încetat nu numai îngrijirea noastră de sorțea școlilor din Brașov, dar și marea nemulțumire provenită din acea îngrijire, asigurându-se viitorul și dezvoltarea amintitelor școle pentru toate timpurile.

Catră acestea îmi iau voie a mai adăuga, că eu încă n'am primit actul de complanare dintre cele două guverne, cum și că după primirea aceluia nu voi înțelăsa a-l comunica atât cu consistorul, cât și cu sinodul nostru archidieceșan, ambele mai deapropo interesate în cauză.

Rog deci atât pe domnul interpellant, cât și pe măritul congres să binevoiescă a lua acestea la cunoștință.

Interpellantul P. Cosma ia spre sciore răspunsul constatând următoarele:

1. Că averea bisericii S-tului Nicolae căpătată drept desdaunare dela România pentru bunuri și alte emolumente vechi, va se zică o avere curată parochială, care nu pôte căde sub măsurile art. de lege XXX. din 1883 §. 74, se administreză la guvern;

2. că se consideră drept fundațiune, deși nu esistă act formal fundațional aprobat de autoritățile superioare bisericești.

Aceste două lucruri constatate, pentru mine individual ar fi suficiente, ca să se începă deja pașii celor chemați pentru sanarea ranelor ce prin acesta s'au causat autonomiei bisericii noastre.

Considerând însă, că afacerea încă nu este deplin terminată și congresul nu cunoște însuși actul, care formeză izvorul anomaliei create bisericii noastre, conced, că cea mai înaltă reprezentanță a bisericii nu pôte privi sosit pentru sine momentul când este neapărat necesară intervenția ei. În speranță că la timpul seu sinodul archid. își va face datoria, iau spre știre și propun, ca și congresul să iee spre știre răspunsul.

Urmază raportul archim. Aug. Hamsea asupra necesității schimbării Regulamentului parochial, reclamată din unele părți pentru dotația nouă a parochilor. Schimbarea aceluia regulament — la propunerea consistoriului metropolitan deocamdată se amână, neaflându-se timpul oportun pentru acesta.

Dr. Oncu referă despre lucrările delegațiunii în cauza de despărțire a credincioșilor nostri de către Sârbi. Esc. Sa metropolitul propune desființarea delegațiunilor și relegarea afacerilor de despărțire la respectivele Consistorii.

Comisiunea propune următorul proiect de conclud:

Delegațiunea congresuală instituită prin concludul congresului nostru național bisericesc adus în anul 1868 Nr. 222 se susține și pe mai departe până la terminarea agendelor sale de despărțire ierarhică, provădute în concludul congresual de sub Nr. 222 din 1868.

Totodată ținând cont de motivele aduse de I. P. Sa dl archiepiscop și metropolit pentru absolvarea sa de sub sarcina de a conduce în persoană afacerile delegațiunii amăsurat votului delegațiunii, și urmând și dispozițiile originale de constituire cuprinse în concludul Nr. 222 din 1868, congresul pe lângă persoana I. P. Sale archiepiscopului și metropolitului I. Metianu ca president prin această institue și alege de vicepresident al delegațiunii congresuale pe P. S. Sa dl I. Goldiș, episcop al Aradului, autorizat și însărcinat prin acesta cu conducerea pe viitor a tuturor agendelor delegațiunii.

În fine în considerare, că mandatul celorlalți membri din delegațiune aleși prin concludul congresual de sub Nr. 185 din 1891 a expirat, — congresul decide să se îndeplinească prin alegere nouă încă în decursul acestei sesiuni în număr de cinci membri în delegațiuni pe un period de trei ani și anume: trei din diecesa Aradului și doi din diecesa Caransebeșului, cari împreună cu presidentul se formeze pe viitor delegațiunea

noastră congresuală în toate afacerile de despărțire ierarhică.

V. Babeș. Delegațiunea s'a format fără sciore și conlucarea Sârbilor. Abia la 1871, trei ani mai târziu, li-s'a comunicat și au adoptat și ei ideea instituirii unui astfel de aparat, la care ei nici când n'au ținut așa mult la ea, ca noi. Deci fără ei o putem și susține și disolva. E pentru disolvare, căci abia sunt câteva comune nedespărțite în diecesa Caransebeșului. 25 ani am experimentat. Calea e tăiată, umblată, și în casurile ulterioare avem să purcedem tot așa. La mănăstiri încă numai un punct mai este de făcut: stilisarea petiului; celelalte sunt gata. Jurisconsultii vor îndeplini și acest punct. Chestia banilor diecesale au să o rezolveze, esmițând ômeni cari să se convingă de legitimitatea cheltuielilor; deci personal constat, că nu-i lipsă de delegațiune specială.

Dr. Gall reflecteză la două momente. Banii dați comunelor despărțite sunt numai anticipațiuni, făcute în favorul comunelor, cari după despărțire au primit și zestrea cuvenită, statorită. Aceste anticipațiuni numai unor comune notoric sêrace s'ar puté erta. Retrăgându-se părintele archiepiscop dela conducere, recomandă pe basa anticlenității pe părintele episcop Popea de vicepresedinte.

Escelența Sa metropolitul atinge, că după părerea sa delegația de multe-ori opăcește mersul urgent al afacerii, căci consistoriile eparchiale reclame să se esecute toate pe calea lor și nu imediat prin organ delegațional.

Delegațiunea se întrunesc odată la an, ear consistoriile forte des, deci ele pot să rezolve despărțirea mult mai iute. Cât privește anticipațiile, aceste s'au făcut pe baza petițiilor făcute de comunele respective, cari au cerut despărțirea. Sentențele curiei încă le deobligă la solvirea speșelor, dacă nu la toate. Comunele nu-s sêrace, căci toate au căpătat preste 10.000 fl. — 15.000 fl.

Esprimă dorința, ca eventualul vicepresedinte să conducă totul.

Dr. Puscariu arată, că problema delegațiunilor nu este resoltivă, chestia mănăstirilor e la început și astfel o corporațiune specială emisă de măritul congres mai este reclamată pentru multă vreme. Pledază pentru susținerea delegațiunilor.

Ioan de Preda spriginesce aceste vederi și cere, ca ambii episcopi să fie aleși vicepresedinți.

V. Mangra asemenea susține delegațiunea, căci multe mai sunt de limpedit și mai ales afacerile financiare. Diecesa Aradului a beneficiat mai mult de fondul existent și deci va trebui să escontenteze acel fond, de care este lipsă în procesele ulterioare.

Ex. Sa metropolitul arată, că consistoriul dela Arad administreză banii, cele 13.000, fondul comun, și deci acela trebuie să facă raport despre cheltuirea lui.

Traian Barzu arată, că activitatea delegațiunilor a fost numai binefăcătoare pentru biserică și deci nu află motiv pentru desființare.

Dr. Oncu arată, că se vorbește asupra unei chestii, care nu e la ordinea zilei. Vine raport special despre activitatea delegațiunilor. Aici e vorba numai despre susținerea ori desființarea delegațiunilor.

Dr. I. Suciu combate desființarea. Fondul cheltuit trebuie reincassat. Organul special trebuie să licuideze speșele cum va sci că e just, căci el cunoște fazele prin cari au trecut singuraticile procese. Mai ales onorariile advocaților vor trebui licuidate după vederile delegațiunilor.

P. Cosma cere să se raporteze și asupra activității delegațiunilor. Se face. Dr. Oncu cetesce lungul raport prezentat în acest obiect de consistoriul metropolitan, din care remarcăm că s'au câștigat în decursul timpului un număr mare de credincioși, peste 40.000 suflete și o avere de preste 270.000 fl. cu speșe de circa 20.000 fl.

Referentul arată, că el n'a făcut pendință desființarea delegațiunilor dela Sârbi, sau alții; ci delegația însăși a arătat, că e instituită în conțelegere cu Sârbii și a fost notificată guvernului și ministrul de culte, atunci Pauler, a pus la dispoziția episcopului Ivacicovici, ca cap al delegațiunii fondul de 13 mii pentru înlesnirea despărțirilor. Desființând delegațiunea, fondul ar rămânea fără

stăpân; căci el nu e al dieceselor sufragane. Propune:

Raportul delegațiunii asupra activității sale, în general să se iee la cunoștință și să se alăture la acte; în special în ceea-ce privește partea financiară delegația împreună cu consistoriul aradan să facă socotă amenunțită despre venite și speșe dela instituire până acum și despre starea actuală a fondului, să licuideze cestiunea anticipațiunilor și să facă demersurile necesare pentru încassarea lor, și despre toate acestea să presinte congresului proxim raport. La cestiunea mănăstirilor, dacă fondul nu are bani, să suporțe speșele disponibile să anticipeze speșele procesuale eparchia pe al cărui teritoriu se află mănăstirea.

Budințan indică că fondul este lucru secundar. Chestia despărțirilor și a mănăstirilor trebuie să ne preocupe în primul plan și până când va mai fi un suflet român ne câștigat delegația trebuie să esiste. Recomandă spre primire ambele propuneri ale comisiunii.

Dl Lengher clarifică unele aparente contradicții din raportul delegațiunilor. Arată că pe întreg malul Dunării mai sunt comune mixte. Aceste reclame divorțul de Sârbi și deci trebuie să se facă toți pașii pentru restituirea anticipațiunilor.

Dr. Gall arată, că delegațiunea n'are cassă separată. Cassa e la Arad. Intregesce propunerea sa de înainte, că neprimind părintele Popea postul de vicepresedinte, de sine se înțelege, că urmăză părintele Goldiș.

Dr. Oncu descopere, că pe cale privată află, că părintelui Popea îi este greu a veni la Arad să conducă delegațiunea și așa nu ar fi aplecat a primi vicepresidenția.

Părintele episcop Popea cu privire la starea sănătății sale declară să nu reflecteze congresul la P. Sfinția Sa, ci să se designeze păr. Goldiș,

Punându-se la vot se primesc ambele propuneri ale comisiunii.

Urmază comisiunea școlară.

Conferențele învățătoresci.

Convocare.

În sensul ordinului consistorial din 13 Septembrie, 1900 Nr. 8448. Școl. prin această convoc pe învățătorii dela școlile greco-orientale române din protopresbiteratul Făgăraș, Cohalm și Agnita la conferențele învățătoresci, cari se vor ținé în Făgăraș, anume în școla noastră de acolo Sâmbătă în 21 Octobrie vechiu a. c. și zilele următoare.

Deschiderii va premerge celebrarea sfinteii liturgii cu chemarea Duchului sfânt, care se va începa la orele 8 dimineța.

Ordinea deliberărilor se va statorî în conferență.

Sibiu 4 Octobrie, 1900.

Mateiu Voileanu,
comisariu consistorial

Convocare.

Pe temeiul dispozițiunilor Preaveneralului Consistor archidieceșan cuprinse în circularul dto 13 Septembrie a. c. Nr. 8448 Sc. ex 1900, prin această am onorul a convoca conferința învățătorilor din cercul Clujului (protopresb. Cluj și Turda) la sedințe pe Sâmbătă, 21 Octobrie a. c. st. v. (3 Novembrie st. n.) în școla confesională a parochiei noastre A p a h i d a, cu începere la 9 ore a. m.

Programul va fi tot cel urmat în anii trecuți.

Ca obiecte de pertractat se desemnă în prima linie tesele propuse și primite pentru acest an în conferința din anul trecut; apoi o prelegere practică cu școlarii din despărț. III. din l. română ori din cânt.

P. T. Dni învățători vor avé a se pregăti fie-care pentru toate tesele ca și când ar avé să refereze asupra lor în plenul conferinței.

Năsăud, 27 Sept. 10 Octobrie 1900.

Greg. Pletosu.
protoiereu, comisariu consist.

NOUTĂȚI

Congresul național-bisericesc al provinciei noastre metropolitane, și-a terminat agendele azi la orele 12.

Rectificare. În raportul despre sedința IV. a congresului, publicat în numărul de alaltăieri (18 Octobrie). s'a strecurat o eroré de tipariu la reasumarea vorbirii dlui deputat Dr. I. Gall în cestiunea memorandumului preoților militari, pe care ținem a o rectifica în următoarele: în loc de „pe basa convingerii ministrului de războiu și a cercurilor conducătoare“ să se cetască: „pe baza convingerii sale despre bunăvoința ministrului de războiu și a cercurilor conducătoare“.

Petrecerea „casei naționale“ aranjată alaltăseară la „Gesellschaftshaus“ a ieșit bine. A fost cercetată de public destul de numără din Sibiu și jur. Cum aflăm s'a realizat în favorul casei naționale un profit de circa trei sute floreni.

Gimnasiu în Abrud. Ni-se șorie, că în Munții-Apuseni de un timp încôce s'a pus la cale o mișcare pentru a se cere de la guvern să înființeze în Abrud gimnasiu de stat. Acțiunea isvorește din cercurile patriotice și au fost invitate să se asocieze la ea și comunele românești.

Despărțământul Vêrșet al Asociațiunii. Zilele trecute s'a ținut adunarea constituantă a despărțământului Vêrșet al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român. Presidată de avocatul Dr. Petru Zepeneag, adunarea a ales director al despărțământului pe avocatul Vladimir Spătar, iar în comitet pe dnii dr. Nicolae Popovici, Dr. Alexandru Codarcea, Simion Șchiopu și Victor Fincu toți din Vêrșet. Resultatul material a fost forte frumos; s'a înscris membru fondator Dr. Aureliu Novac, și membri pe viață dnii I. M. Roșiu, Dr. Petru Zepeniag, Avram Corcea, Ioan Micălea și Patriciu Ramneanțiu. S'au încassat 635 cor.

† **George Belissimus**, fost învățător și timp îndelungat și director al școlilor elementare române din Brașov, a reposat eri în etate de 72 ani. Înmoșmentarea se va face mâne.

Lupte între creștini și Musulmani. Conform unui raport din Constantinopol între creștinii și musulmanii din districtul Diarbekir s'au întemplat lupte sângeroșe. Opt sate au fost prefăcute în cenuse. Sunt sute de victime. Au fost trimise la fața locului trupe militare.

Distincțiune stientifică. Cum află „Familia“, profesorul de medicină de la universitatea din București e ales în comitetul internațional de 6, spre a decerne premiul de fiziologie și medicină instituit de ingeniurul norvegian Alfred Nobel.

Noul cancelar al Germaniei. Cum se raportează din Berlin, împăratul a primit abdicarea prințului *Hohenlohe* de la postul de cancelar al imperiului, numind în locul lui pe contele *Büllov*, până acum ministru de externe.

Esposiție de femei. De curând s'a deschis la Londra o esposiție de femei, la care sunt reprezentate toate naționalitățile, până și din Magador, Senegal și Australia. Cele mai frumoșe sunt europenele.

Societatea de asigurare „Mutual din Newyork.“ (The „Mutual“ Life insurance Company of Newyork) operază deja de 10 ani în Ungaria cu un succes splendid. Tocmai acum se publică dividendele pentru împărțirea câștigurilor pe primul period de 10 ani, din care resultă după tarifele de asigurare și după etatea asiguraților o dividendă de 232—291 procente ale unei premii anuale, resp. 4—4½ procente interese și interese de interese după toate premiile plătite în res-timpul de 10 ani.

Cărți și reviste

A apărut:

„Biserica ortodoxă română“ Nr. 6 pe luna Septembrie, având următorul sumariu: Iosif Flavie, marele scriitor Iudeu. Canonuile Sinódelor Ecumenice. Andreu Șaguna. Sfântul Ioan Chrisostom. Religionea și moravurile Sabeenilor sau Subba. Un Episcopat pentru Românii din Imperiul Tarcesc. Bisericesci. Dare de sémă. Mănăstirea Ciolanul. Informațiuni. Raportul Cav. Protosinghel Teofil Mihăilescu. Donațiuni.

Haină — mătase

Damast fl. 9.00

și mai sus! — 12 metri! — trimisă franco și vămuită! Mustre cu întorcerea poștei; tot astfel și din „Mătase-Henneberg“ neagră, albă și colorată dela 45 cr. până la fl. 14.65 pr. metru.

G. Henneberg, fabricant de mătase (lif. de curte ces. și reg. Zürich. [9] 7—8

8434/1900 sz. tszb.

[204] 1—3

Pályázat.

Resindár községben rendszerisített segédjegyzői állás betöltése céljából, pályázat nyitattik és felhivatnak pályázni kívánók, miszerint kellően felszerelt kérvényeiket folyó évi november hó 20-áig alulírottánál adják be.

Ezen állással egybe kötött illetmények:

1. fizetés 800 korona,
2. lakpénz 60 „
3. tűzifa átalány 40 korona.

Nagyszeben, 1900 október hó 15-én.

A jár. főszolgabíró:

Fabritius

Nr. 282—1900.

[203] 2—3

Concurs

Prin această se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“ pentru ocuparea posturilor de parochi în următoarele parochii de clasa a III-a:

1. Bărești cu filia Săcel, 2. Sânpetru cu filia Unciuc, 3. Baia lui Craiu cu filiile Cerna și Toplița, 4. Ruda cu filiile Plop, Ponița-Voinei și Vălaru.

Emolumentele împreună cu fiecare post sunt cele fasonate în celele pentru întregirea salariului dela stat.

Concurenții se-și aștearnă cererile lor conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiterial până la termenul indicat, de unde se pot trage informațiuni mai detaliate.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Hațegului în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Hațeg în 2 Octobrie 1900

Titu V. Ghiaja
protopresbiter.

Nr. 254/1900.

[202] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan în comuna bisericăscă gr. or. de clasa a III-a Neagra de jos din protopresbiteratul Câmpenilor se publică concurs, la decisiul comitetului parochial, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt jumătate din venitele parohiale.

Doritorii de a ocupa acest post se trimită cererile lor concursuale cu documentele necesare în termenul deschis la oficiul protopresbiterial gr. or. din Câmpeni.

Câmpeni, 30 August, 1900.

Romul Furdul
protopop.

Nr. 528—900

Nr. [197] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III Ponor, protopresbiteratul Lupșei, se scrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post de paroch sunt cele fasonate în tabela B. pentru întregirea venidelor dela stat și lemnele trebuincioase te foc.

Doritorii de a reflecta la acest post, se aștearnă suplicile concursuale instruite în sensul regulamentului pentru

parochii și a stat. org. la subsemnatului oficiu în termenul deschis.

Dela concurenți se recere ca înainte de alegere în vre-o Duminecă ori sârbătoare să se prezenteze pentru a-și dovedi dexteritatea recerută în chemarea lor și a face cunoștință cu poporul și cu referințele locali.

Oficiul protopresbiterial al tract. Lupșei în conțelegere cu comitetul parochial.

Ofenbaia, în 26 August 1900.

Ioan Danciu
protopresbiter.

Nr. 793—1900

[195] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa a III-a Alțina din protopresbiteratul Agnitei se scrie prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în celele pentru întregirea salariului dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post, au se-și aștearnă cererile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatului oficiu protopresbiterial până la termenul indicat.

Nocrichiu, (Ujegyház) în 22 August 1900.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Agnita în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

N. Moldovan,
adm. prot.

ad Nr. pp. 796—900

Nr. [196] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroch în comuna Feneșel cu prediul Plopi, care e parochie de clasa a III-a, prin această se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post, dau un venit sigur anual de 341 cor. 20 fil. după detragerea speselor pentru ținerea de cai, și acelor arătate în tabela pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și aștearnă suplicile de concurs subscrisului până la termenul sus indicat, fiind instruite în sensul normelor în vigoare, și a se presenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la sta biserică, ca să fie cunoșcuți din partea poporului.

Oficiul protopresbiterial rom. gr. or. al Clujului.

Cluj, 2/15 Septembre 1900.

Tulin Roșescu
protopresbiter.

Consemnarea

tuturor celor 50.000 câștiguri

Cel mai mare câștig în cel mai favorabil cas

1.000,000 Kronen

Speziell sind die Gewinne wie folgt eingeteilt.

	Kronen
1 Prämie mit	600000
1 Gew. à	400000
1 „ „	200000
2 „ „	100000
1 „ „	90000
1 „ „	80000
1 „ „	70000
2 „ „	60000
1 „ „	40000
1 „ „	30000
5 „ „	25000
1 „ „	20000
7 „ „	15000
3 „ „	10000
31 „ „	5000
67 „ „	3000
3 „ „	2000
432 „ „	1000
763 „ „	500
1238 „ „	300
90 „ „	200
31700 „ „	170
3900 „ „	130
4900 „ „	100
50 „ „	80
3900 „ „	40
2900 „ „	40
50,000 Gew. u. Pr. im Betrage	13.160,00 0

Scrisore de comandă de tăiat.

Ersuche um Zusendung von Original-Loos I. Classe der königl. ung. priv. Classenlotterie nebst amtlichen Plan.

Der Betrag von fl.

ist per Nachnahme zu erheben. Was nicht gewünscht folgt durch Postanweisung. bitte zu durchstreichen

Genauere Adresse.

Herren A. TÖRÖK & Co., Budapest.

Filiale: IV., Museumring Nr. 11.
VI., Elisabethring Nr. 54.

Multe și forte mari câștiguri am solvit noi prea stimaților nostri clienți și anume în timp scurt preste trei milioane și jumătate corone. [194] 3—8

Farmacia lui F. I. R. Hotter la sf. Iosif, Wien, XII/2 Schönbrunnerstrasse 182.

Absorbinalul lui Hotter.

1/1 Flacon fl. 6. —, 1/2 Flacon fl. 3.50. delatură toate umflăturile și depunerile de grăsimi fără să vatăme părului. Întărește nervii atacăți și slăbiți, delatură și distruge toate nodurile în mușchi, și servește și ca scut în contra aprinderilor; cu deosebire e probat la umflăturile produse din cauza fearelor, apoi în contra aricitei umflări copitei, genunchilor umflați, mai departe în contra umflăturilor (noduri) de vine, în contra umflăturii picioarelor la glesne și la încheietura degetelor cu un cuvânt în contra tuturor umflăturilor ori unde s'ar ivi.

Praful nutritor alui Hotter,

pentru cai și vite cornute

1 Pachet cu 80 cr.

Un adaus escelent la nutremânt, pentru a ținea vitele sănătoase și cu putere este de a se folosi la toate suferințele de rărunchi de ficat și de nervi.

Alifia lui Hotter pentru delaturarea crescăturilor de oase.

1/1 Cutie cu fl. 2. 1/2 Cutie cu fl. 1.20. delatură crescăturile de oase și depunerile osoase chiar și după 4—6 săptămâni. (boală învechită).

Preparate pentru veterinari, cele mai bune ale timpului mai nou, cari după atestate număröse nu au fost ajunse de alte mijloace de natura aceasta.

Să se ceară numai preparate de ale lui Hotter și se nu se primescă altele. Deposit în farmacii și Droguerii.

Deposit principal la Dr. Emil Budai farmacia orașului Budapesta (Stadthausplatz) la Dr. Leo Egger & J. Egger Farmacia Palatinului VI Váci körút 17 și la farmacia Iosif Török Bpesta VI Kiraly utca 12.

Fluidul lui Hotter „Training“

1 Sticlă cu fl. 1.20.

Conservează nervii și mușchii până la bătrânețe înaintată totdeauna puternici și vioi, pune în stare pe animal să presteze cele mai mari strapații și fugi, se înțelege după frecare cu fluidul „Training“.

Să mai folosește cu succes uimitor la toate urmările cari obvin din opintiri prea mari, ologie, reumatism, și înțepenire.

Praful de porci a lui Hotter.

Nr. I și II

1 kg. . . . fl. 1.20.

Cel mai buu mijloc pentru a produce pofta de mâncare și cu această prosperarea porcilor, foarte acomodat în contra orbalului (brâncă); Nr. II este de a se întrebuința la urdinare.

Mijloc în contra Colicei alui Hotter.

1 Sticlă fl. 1.50.

Contra la tot felul de colică și contra opririi udului la cai precum și contra umflăturilor la vite cornute. [54] 50—104